

Lausunto

29.05.2023

Asia: VN/335/2019

Vesilain tarkistaminen; työryhmän mietintö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Oikeusministeriölle

Viite: Vesilain tarkistaminen; työryhmän mietintö, dnro VN/335/2019

Työryhmän mietinnössä on käsitelty monipuolisesti asian taustaa, tarvetta, vaihtoehtoja, säädösmuutoksia sekä tehty perusteltu ehdotus vesilain muuttamiseksi. Muutoksen suhdetta perustuslakiin on käsitelty kattavasti samoin kuin säädösmuutoksen taloudellisia vaikutuksia luvan haltijoiden kannalta.

Vaasan hallinto-oikeudelle on varattu tilaisuus antaa lausuntonsa otsikkoasiassa. Lausuntonaan hallinto-oikeus esittää seuraavaa:

Nollavelvoitelaitokset ovat omistajiltaan, iältään, kooltaan, ominaisuuksiltaan ja rakenteiltaan hyvin yksilöllisiä. Laitosten määrästä ei ole tarkkaa tietoa. Lupaprosessitkin tulevat olemaan yksilöllisiä. Oletettavaa on, että useimmissa tapauksissa hakemusta valmistellaan monivaiheisesti. Luvan muuttamista edeltää esiselvitys vaihtoehtovertailuineen. Luvan haltijan kanssa käydään useita neuvotteluita. Monissa tapauksissa tarvitaan alueoikeuksia myös muilta kuin luvan haltijalta. Tämä

vaihe kuormittaa pääasiassa kalatalousviranomaista. Tämän jälkeen tilataan asiantunteilta konsulteilta tarkempi suunnittelu, jonka perusteella lupaan haetaan muutosta.

Ennalta arvioiden on mahdollista, että merkittävästä osasta ei päästä yhteisymmärrykseen luvan haltijan ja kalatalousviranomaisen kanssa. Tämä johtaa pääsääntöisesti kaksivaiheiseen lupaprosessiin, jonka ensi vaiheessa kalatalousviranomainen hakee aluehallintovirastolta päätöstä, jolla luvan haltijaa koskeva kalatalousvelvoite lisätään lupaan yleisellä tasolla. Toisessa vaiheessa luvan haltija hakee velvoitteen toteuttamiselle luvan yksityiskohtaisemmalla hakemuksella. Kalatalousvelvoitteeseen liitetään velvoitteen tuloksellisuutta koskeva tarkkailu, joka ainakin kalatien toimivuuden varmistamiseksi tulee olemaan pitkäkestoinen. Kummassakin vaiheessa muutoksenhaku on mahdollinen.

Hallinto-oikeus arvioi, että merkittävä määrä aluehallintoviraston ratkaisuksista saattaa johtaa muutoksenhakuun ja näkyy näin ollen myös Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden asiamäärissä. Hallinto-oikeus katsoo, että muutoksen vaikutus kalatalousviranomaisten ja aluehallintovirastojen resurssitarpeeseen saattaa olla työryhmän mietinnössä arvioitua suurempi. Asian käsittely vaatii kummassakin viranomaisessa erityisasiantuntemusta. Arvio aluehallintovirastojen käsiteltävästä asiamäärästä (3–5 vuodessa) vaikuttaa alhaiselta suhteessa nollavelvoitelaitosten lukumäärään, ja koko määrän käsittely kestäisi useita vuosikymmeniä, mitä ei voitane pitää kohtuullisena asiakokonaisuuden merkittävyyteen verrattuna. Suunnitteluun ja toteuttamiseen on varattava myös budjettivaroja kalatalousviranomaisille. Mietinnössä olisi tullut arvioida myös muutoksenhaun aiheuttamaa resurssitarvetta. Säädosmuutoksesta seuraa kokonaan uudentyypisiä hakemusasioita, joten ainakin alkuvaiheessa muodostetaan myös uutta oikeuskäytäntöä.

Työryhmän mietinnössä on käsitelty lunastusta vain kalatalousviranomaisen aloitteesta. Joissakin tapauksissa luvan haltija saattaa vaatia lunastusta vesilain 13 luvun 12 §:n perusteella.

Säädosmuutosten perusteella lunastusta edellyttävissä tapauksissa luvan haltijaksi jää pysyvästi kalatalousviranomainen. Sama koskeen tilannetta, jossa velvoite kohdistuu isännättömään laitokseen. Valtiolle kohdistuvia pysyviä luvanhaltijavelvoitteita ei voitane pitää tarkoituksenmukaisena. Asiaa ei ole käsitelty mietinnössä.

Lausunnon on valmistellut tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Lasse Känvälä.

Ylituomari

Riikka Mäki

Mäki Riikka
Vaasan hallinto-oikeus